

Ska husägare snöröja kommunal mark?

En undersökning från Villaägarnas
Riksförbund

Stockholm 2016–02-16

Innehåll

Sammanfattande diskussion	3
Om undersökningen	4
Bakgrund	4
Resultatet i korthet.....	4
Resultat	5

Sammanfattande diskussion

Bestämmelserna kring vem som bär ansvar för att snöröja och halkbekämpa kommunens gångbanor varierar mellan olika kommuner. I vissa fall är ansvaret husägarens i andra fall kommunens.

De skäl som brukar föras fram om varför husägaren ska bära detta ansvar handlar i huvudsak om att kommunen har begränsade resurser och att kommunen därför är tvungen att prioritera snöröjning och halkbekämpning av trafikleder, bussgator och trafikerade huvudgator istället för villakvarterens gångbanor.

Men det finns flera skäl till varför kommunen bör stå för snöröjningen och halkbekämpningen. Ett tungt vägande skäl handlar om invånarnas trafiksäkerhet. Bristande snöröjning och halkbekämpning innebär att gångtrafikanter tvingas ut på trafikerade gator med påföljande olycksrisk. Det är inte heller ovanligt att fotgängare halkar och slår sig på grund av dålig snöröjning och halkbekämpning. Troligtvis skulle många skador och mycket lidande aldrig behöva uppstå om kommunen ombesörjde snöröjningen och halkbekämpningen.

Det går också att ifrågasätta rimligheten i att låta husägare bära detta ansvar i det fall de hindras att utföra arbetet på grund av exempelvis ålder, sjukdom, funktionshinder eller resa. Samma resonemang går att föra om arbetsföra kommuninvånare som rimligen måste prioritera sitt arbete. Den enskilde husägaren kan bli skadeståndsskyldig om det sker en halkolycka trots att kommunen äger marken samt att gångbanorna nyttjas av allmänheten.

Samhällsekonomiskt skulle det innebära en vinst om antalet olyckor minskar på gångbanorna. Minskade vårdinsatser och sjukskrivningar har en positiv effekt på samhället som helhet.

Enligt en rapport från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är en av de främsta orsakerna till fotgängarolyckor dålig snöröjning och halkbekämpning¹. Av samma rapport framgår att hela 74 procent av fallolyckorna bland fotgängare beror på snö och is. Det är således den klart dominerande orsaken till fallolyckor bland fotgängare. Likaså konstaterar Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) i en rapport från år 2015 följande:

”Att prioritera gång- och cykelbanor vid vinterväghållning verkar vara fördelaktigt både med avseende på skadereducering och med avseende på kostnader för vård och sjukskrivningar på grund av skador från halkolyckor”.²

¹ Rapport: Fotgängarolyckor, statistik och analys, Publ.nr MSB744 – september 2014, sidan 19

² Rapport: Vintervädrets betydelse för att fotgängare skadas i singelolyckor, VTI rapport 868, 2015, sidan 10

OM UNDERSÖKNINGEN

Resultatet baseras på en webbenkätundersökning som skickades ut till Villaägarnas medlemmar. Totalt besvarade 8 400 hushåll enkäten under perioden 2015-12-07 till och med 2016-01-04.

BAKGRUND

Kommuner har idag möjlighet att överföra ansvaret för viss vinterväghållning (snöröjning och halkbekämpning) på fastighetsinnehavaren. Den möjligheten gäller för gångbana eller annat för gångtrafiken behövligt område utanför fastigheten.

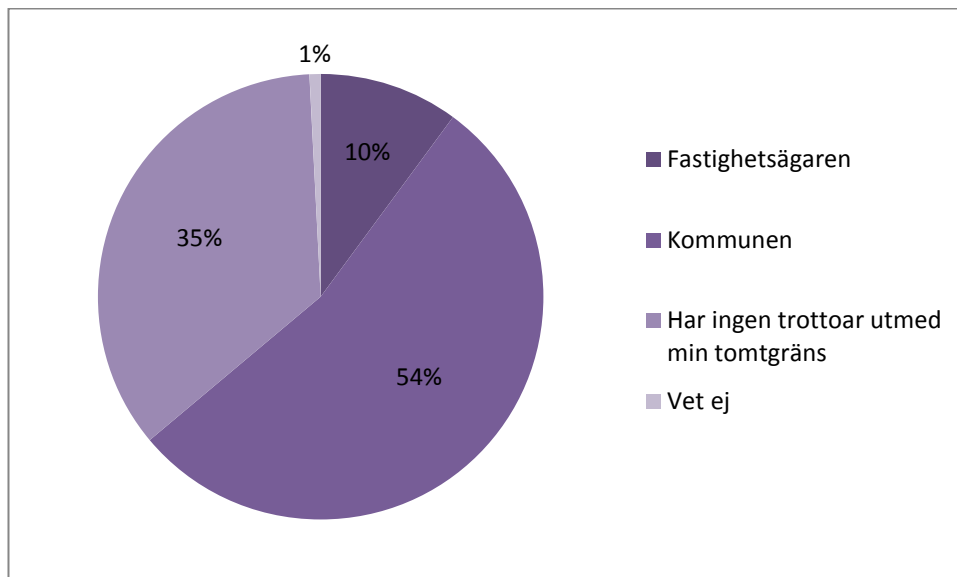
RESULTATET I KORTHET

Bland de husägare som har en gångbana utanför sin fastighet anser 83 procent att kommunen ska svara för snöröjningen där. Av de husägare som inte har en gångbana utanför sin fastighet, anser 81 procent att kommunen ska svara för snöröjningen på gångbanorna, och 71 procent av husägarna anser att kommunen snöröjer och halkbekämpar gångbanorna bättre än de själva.

De tyngst vägande skälen till att kommunerna bör stå för snöröjningen på gångbanorna är följande enligt respondenterna undersökningen:

- Det är en kommunal angelägenhet då allmänheten också kan utnyttja trottoaren, 80 %.
- Kommunen kan utföra effektivare och bättre snöröjning och halkbekämpning, 53 %.
- Det finns husägare som inte har tid eller möjlighet att snöröja och halkbekämpa trottoaren i tid pga. exempelvis ålderdom, arbete eller sjukdom, 51 %.
- Trafiksäkerheten skulle bli högre då bristande snöröjning och halkbekämpning tvingar ut gående på trafikerade gator, 46 %
- Om det sker en halkolycka på trottoaren blir kommunen skadeståndsskyldig - inte fastighetsägaren, 38 %

RESULTAT

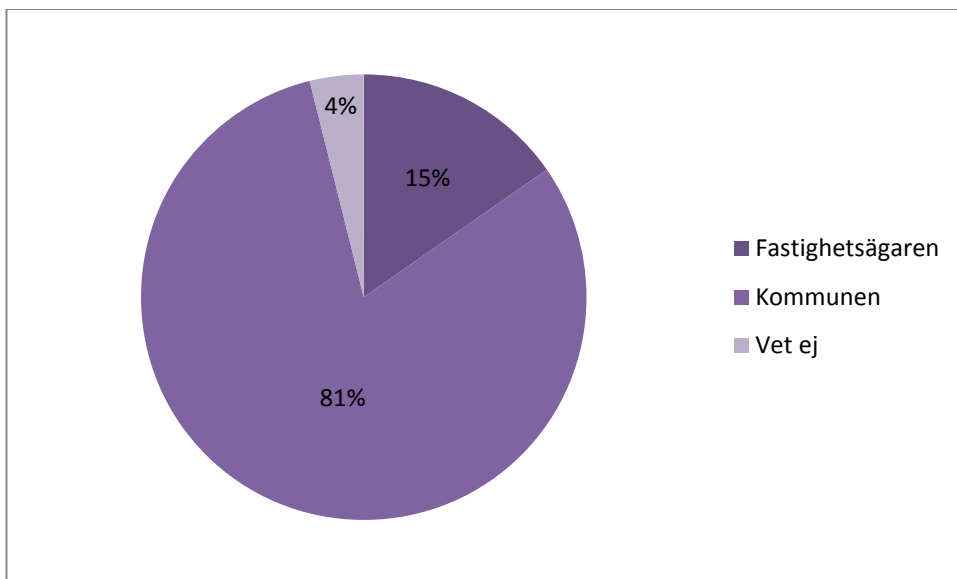
Vem tycker du ska ansvara för snöröjningen och halkbekämpningen av trottoaren utmed din tomtgräns?

Totalt anser 54 procent (4 517 av 8 400) att kommunen ska stå för snöröjningen och halkbekämpningen.

Om man bara ser till husägare som har en trottoar utmed tomtgränsen, det vill säga tar bort de 35 procent (2 962 av 8 400) av husägarna som i undersökningen har uppgett att de inte har någon trottoar, anser 83 procent (4 517 av 5 438) att kommunen ska stå för snöröjningen och halkbekämpningen.

Totalt anser 10 procent (850 av 8 400) att fastighetsägaren ska utföra dessa tjänster medan 1 procent (71 av 8 400) svarat "Vet inte".

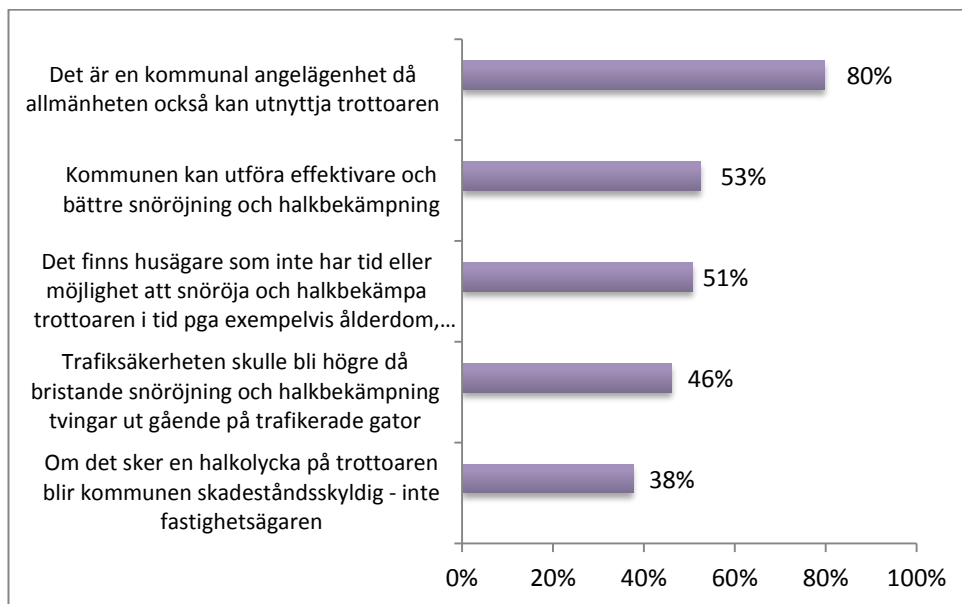
Om du hade en trottoar utmed din tomtgräns - vem tycker du skulle ansvara för snöröjningen och halkbekämpningen?

Bland de husägare som inte har någon trottoar utmed tomtgränsen anser 81 procent (2 386 av 2 955) att kommunen ska stå för snöröjningen och halkbekämpningen.

15 procent (453 av 2 955) menar att fastighetsägaren ska göra detta, och 4 procent (116 av 2 955) vet inte.

Varför tycker du att kommunen ska ansvara för snöröjningen och halkbekämpningen av trottoaren?

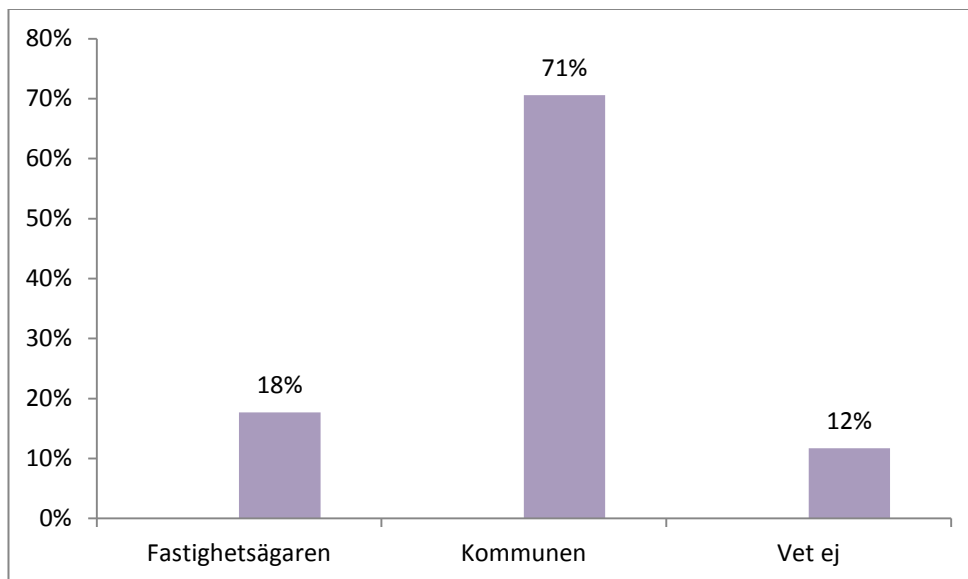
Störst andel husägare, 80 procent (5 416 av 6 790) menar att snöröjning och halkbekämpning är en kommunal angelägenhet eftersom trottoaren kan nyttjas av allmänheten.

53 procent (3 564 av 6 790) anser att kommunen kan utföra tjänsten bättre och effektivare.

51 procent (3 440 av 6 790) tycker att det finns husägare som inte har tid eller möjlighet att snöröja och halkbekämpa på grund av exempelvis ålder och jobb.

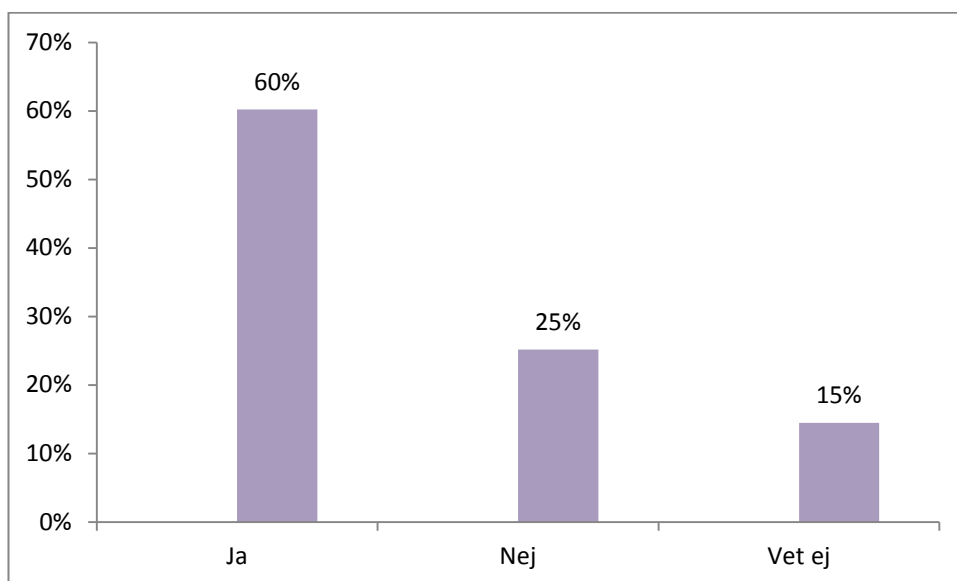
46 procent (3 132 av 6 790) menar att trafiksäkerheten skulle bli högre, och 38 procent (2 551 av 6 790) anser att om det sker en halkolycka blir fastighetsägaren skadeståndsskyldig – inte kommunen.

Vem tror du snöröjer och halkbekämpar trottoaren bäst - kommunen eller fastighetsägaren?

71 procent (5 828 av 8 254) av husägarna tror att kommunen snöröjer och halkbekämpar trottoaren bättre än fastighetsägaren. 18 procent (1 458 av 8 254) tror att det är tvärtom, att fastighetsägaren kan göra ett bättre jobb och 12 procent (968 av 8 254) vet inte.

När kommunen snöröjer gator är det vanligt att snö plogas upp på trottoarerna för att sedan lämnas kvar där. Där du bor, plogar kommunen upp snö på trottoarerna på det här sättet?

60 procent av husägarna (4 958 av 8 230) uppger att kommunen använder trottoarerna som snöupplag där de bor.

25 procent av (2 075 av 8 230) husägarna uppger att kommunen inte plogar upp snö på trottoarerna och låter det blir liggande där. 15 procent (1 197 av 8 230) vet inte om så är fallet.